

مطالعه ویژگی های روانسنجی پرسشنامه ادراک دانشجویان از محیط یادگیری سازاگرای اجتماعی در دانشگاه و مقایسه شکل ترجیحی و موجود آن در دانشجویان

محمد یمینی^۱ و حسن باقری نیا^۲

۱- استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاداسلامی بجنورد، بجنورد، ایران

۲- استادیار گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران

چکیده

پرسشنامه ادراک از محیط یادگیری سازاگرای اجتماعی در دانشگاه بر پایه نظریه یادگیری سازاگرایی اجتماعی ساخته شده است. این نظریه مورد استقبال بسیاری از پژوهشگران و متخصصان تعلیم و تربیت کشورهای پیشرفته قرار گرفته و پژوهش های انجام شده حکایت از آن داشته اند که کلاس هایی که مولفه های محیط یادگیری سازاگرایی اجتماعی در آنها ادراک می شوند، پیامدهای بهتری را برای دانشجویان در پی دارند. هدف این پژوهش مطالعه ی ویژگی های روانسنجی پرسشنامه محیط یادگیری سازاگرای اجتماعی در دانشگاه بود. همچنین ترجیحات دانشجویان در مورد این محیط اندازه گیری شده و شکل ترجیحی و موجود این پرسشنامه در دانشجویان مورد مقایسه قرار گرفتند. این مقیاس توسط تیلور، فیشر و فریزر در سال ۱۹۹۶ تهیه شده است و برای سنجش ابعاد روانی - اجتماعی کلاس های درس از دیدگاه سازاگرایی اجتماعی منتشر شده است. به این منظور پرسشنامه روی ۲۷۷ نفر از دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد اجرا شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی مولفه های اصلی با چرخش متعامد ساختار ۶ عامل را با ۸۹ درصد از تبیین واریانس در شکل موجود و همین تعداد عامل را با ۹۱ درصد از تبیین واریانس در شکل ترجیحی آشکار کرد. تحلیل عاملی تاییدی نیز شاخص های نیکویی برازش مناسب تری برای ساختار ۶ عاملی نشان دادند. در مجموع پرسشنامه دارای خصوصیات روانسنجی مناسبی برای سنجش محیط یادگیری سازاگرایی اجتماعی است. یافته ها و نتایج پژوهش حاضر را به طور کلی می توان در سه بخش خلاصه کرد: ۱. با استفاده از روش های آماری (تحلیل عاملی اکتشافی، تاییدی و روش همسانی درونی) نشان می دهد که هر دو شکل فارسی پرسشنامه ادراک از محیط یادگیری سازاگرای اجتماعی (شکل ترجیحی و موجود) از روایی و پایایی مناسبی برخوردارند. ۲. با توجه به داده های به دست آمده از اجرای پرسشنامه ها بر روی نمونه ای از دانشجویان ایرانی، می توان گفت که آنها نیز چنین محیطی را ترجیح می دهند و به آن علاقه مندند. ۳. با مقایسه ادراک دانشجویان از محیط یادگیری کلاس های موجود با ادراک ترجیحی آنها از این محیط، معلوم می کند که محیط یادگیری کلاس های فعلی آنها با آنچه که ترجیح می دهند، فاصله دارد.

واژه های کلیدی: محیط یادگیری، ادراک از محیط یادگیری، سازاگرایی اجتماعی، ادراک از محیط یادگیری سازاگرای اجتماعی